

**Działalność naukowa pracowników badawczo-dydaktycznych
Instytutu Nauk Pedagogicznych**

**Projekty badawcze realizowane
w ramach badań statutowych w Instytucie Nauk Pedagogicznych**

- *Wpływ środowiska rodzinnego na edukację dziecka wybitnie uzdolnionego*
Kierownik projektu – prof. zw. dr hab. Mariya Leshchenko;
 - *Studia nad przemianami wykorzystywania zabaw dydaktycznych w okresie XIX-XXI w.*
Kierownik projektu – dr Piotr Winczewski;
 - *Główne tendencje i kierunki edukacji od XIX wieku do współczesności*
Kierownik projektu – dr Olga Zamecka – Zalas;
 - *Inteligentne systemy uczenia się*
Kierownik projektu dr inż. Paweł Plaskura;
 - *Wspieranie jako jedna z form pomocy dziecku i rodzinie w dobie przemian cywilizacyjnych*
Kierownik projektu - dr hab. Dorota Ruszkiewicz;
 - *Salutogeneza, patogeneza oraz wspieranie zdrowia i rozwoju człowieka w cyklu jego życia*
Kierownik projektu –dr hab. prof. UJK Konstantinos Tsirigotis;
 - *Edukacja i opieka nad dzieckiem w Polsce w XX i XXI wieku z uwzględnieniem tendencji regionalnych*
Kierownik projektu – dr Katarzyna Szymczyk;
 - *Przemiany w oświacie, opiece i wychowaniu dzieci i dorosłych w Polsce w XX i XXI wieku z uwzględnieniem tendencji regionalnych*
Kierownik projektu – dr hab. prof. UJK Joanna Majchrzyk- Miłucha;
 - *Wychowanie fizyczne uczniów szkół w różnych państwach świata (historia i współczesność)*
Kierownik projektu – prof. zw. dr hab. Edward Wilczkowski
 - *Człowiek w obliczu wybranych zagrożeń współczesnego świata*
Kierownik projektu – dr Jolanta Jarocka-Piesik;
 - *Rodzina a przyszłość społeczeństwa*
Kierownik projektu – dr Katarzyna Szymczyk.
-

Charakterystyka projektów badawczych realizowanych w ramach badań statutowych w Instytucie Nauk Pedagogicznych

Wpływ środowiska rodzinnego na edukację dziecka wybitnie uzdolnionego

Zakres podjętych badań dotyczy form i jakości pracy rodziców i nauczycieli wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego z dziećmi wybitnie uzdolnionymi. Obejmuje zagadnienia związane ze współpracą rodziny i instytucji edukacyjnych. Problematyka wpisuje się w zagadnienie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Koncentruje się na zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów zdolnych oraz tzw. podwójnie wyjątkowych. Przedmiotem badań jest wpływ środowiska rodzinnego i szkolnego na rozwój wybitnych jednostek w różnych kulturach i okresach historycznych.

Celem badań jest poznanie warunków sprzyjających samorealizacji i rozwojowi zdolności dzieci oraz dokonanie wieloaspektowej diagnozy ich uzdolnień. W projekcie istotne jest ukazanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających rozwojowi zdolności dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz przybliżenie twórczych rozwiązań, które pozwalają wyrównać szanse dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Koniecznym jest przybliżenie i ocena stosowania w domu i szkole innych, niekonwencjonalnych metod pracy i stopniowania trudności przekazywanej wiedzy.

Dotychczas przeprowadzone badania sformułowano i przedstawiono w pracy zbiorowej: Maria Leshchenko, Katarzyna Szymczyk (red.), *Dziecko wybitnie uzdolnione w domu i szkole*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2018, ISBN 978-83-7726-155-2.

Studia nad przemianami wykorzystywania zabaw dydaktycznych w okresie XIX-XXI wieku

Zakres podjętych badań dotyczy ewolucji zabaw dydaktycznych i zasad usprawniania ruchowego dzieci oraz uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w kulturze. Rezultatem pierwszej części badań nt. *Rekonstrukcja dawnych (zapomnianych) zabaw dydaktycznych* jest cykl 20 opublikowanych już artykułów metodycznych, w których zaprezentowano dawne zabawy i gry. W ramach tej części projektu odtworzono ponadto tradycyjne zabawy i gry towarzyskie na zamówienie Muzeum Powstania Warszawskiego. Dodatkowym efektem tej części projektu jest ujawnienie niecytowanego dotychczas monograficznego zbioru zabaw, dzięki czemu datowanie początku publikowania polskojęzycznych tekstów z zakresu pedagogiki zabawy przesunięto o dziesięć lat wstecz (do roku 1821). Tę część projektu zamkną trzy monografie (dwie już opublikowano): wydana przez Narodowe Centrum Kultury rekonstrukcja gier i zabaw ruchowych z lat 1821-1939, opublikowana analogiczna rekonstrukcja gier i zabaw towarzyskich (świątecznych) z tego samego okresu, będąca już po etapie badań archiwalnych rekonstrukcja dawnych gier oraz zabaw plastycznych i technicznych.

W ramach drugiej części projektu nt. *Rekonstrukcja kanonów metodyki prowadzenia gier i zabaw ruchowych* ukazało się już kilka monografii oraz kilkadziesiąt artykułów metodycznych, a także podręcznik szkolny (opracowany we współautorstwie). Przeprowadzono cykl szkoleń tematycznych organizowanych przez ośrodek doskonalenia nauczycieli, w których prezentowano wyniki badań. Odtworzone kanony metodyki ukażą się w formie monografii po zakończeniu prac nad pozostałymi częściami eksploracji. Ta część badań zaowoco-

wała pojedynczymi artykułami metodycznymi opublikowanymi w czasopismach metodycznych. Dwie ostatnie części projektu to upublicznienie przykładów tego, jak można wdrożyć w praktyce zrekonstruowane kanony metodyki oraz dokonanie oceny przemian fabuł i przebiegów gier i zabaw dydaktycznych opracowanych w ciągu ostatnich dwóch wieków.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe kierownika projektu:

Piotr Winczewski, *Zabawy ruchowe dla dzieci poruszających się na wózkach inwalidzkich*, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2013, ISBN 978-83-7660-864-8.

Piotr Winczewski, *Zabawy ruchowe w korekcji wad postawy ciała. Aktywizowanie mięśni kończyn dolnych*, Armagraf, Krosno 2015, ISBN 978-83-65121-29-5.

Piotr Winczewski, *Białe kruki. Gry i zabawy ruchowe z lat 1821-1939*, Narodowe Centrum Kultury, Warszawa 2016, ISBN 978-83-7982-231-7.

Piotr Winczewski, *Zabawy i gry ruchowe aktywizujące mięśnie tułowia. Scenariusze zajęć dla nauczycieli wf i gimnastyki korekcyjnej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016, ISBN 978-83-8085-135-1.

Piotr Winczewski, *Na każde przysłowie jest zabawa*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2017, ISBN 83-7134-810-5.

Piotr Winczewski, *Tradycyjne gry i zabawy świetlicowe*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-8080-086-1.

Piotr Winczewski, *Całkiem nowe zabawy paluszkowe, Usprawnianie dłoni dzieci*, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-8080-074-8 [we współautorstwie].

Główne tendencje i kierunki edukacji od XIX wieku do współczesności

Celem głównym projektu badawczego było ukazanie najważniejszych tendencji i kierunków w zakresie struktur i systemów edukacyjnych od XIX wieku do współczesności. Cele szczegółowe projektu dotyczyły następujących zagadnień: dokonania analizy reformy szkolnictwa podstawowego i średniego w XX wieku, zaprezentowania głównych założeń polskiego systemu oświatowego w czasie II wojny światowej (tajne nauczanie, emigracja, poznania sposobów realizacji ideału wychowawczego w poszczególnych etapach rozwoju szkolnictwa XX wieku), przedstawienia kierunków współpracy szkoły ze środowiskiem rodzinnym i społecznym, dokonania analizy systemu kształcenia nauczycieli w ujęciu historycznym oraz analizy uwarunkowań politycznych, społecznych i gospodarczych polskiego systemu oświatowego.

W trakcie trwania projektu, przeprowadzono kwerendy archiwalne w archiwach, muzeach, instytucjach i towarzystwach w Polsce, m.in. w Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Muzeum im. S. Józefa Jarzębowskiiego w Licheniu Starym, w Bibliotece Naukowej Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (Biblioteka PAU i PAN), w Instytucie Pamięci Narodowej w Warszawie. Przeprowadzono również kwerendy archiwalne za granicą m. in. w Instytucie i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, w Polskiej Bibliotece w Londynie w POSK- u, w Archiwum Zrzeszenia Nauczycielstwa Polskiego Zagranicą w Londynie, Archiwum Polskiej Macierzy Szkolnej w Londynie, w Hoover Institution on War, Revolution and Peace (Stanford).

Ważniejsze osiągnięcia naukowe członków zespołu:

Olga Zamecka-Zalas, *Rola rodziny w wychowaniu ojczystym dziecka na uchodźstwie na przykładzie Wielkiej Brytanii (w latach 1945-1989)*, „Wychowanie w Rodzinie” 2016, ISSN 978-83-62618-22-4, s.231-249.

Olga Zamecka-Zalas, Izabela Kiełtyk-Zaborowska (red.), *Obraz rodziny i szkoły w ujęciu interdyscyplinarnym*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2016, ISBN 978-83-7726-122-4.

Jolanta Jarocka-Piesik, *Nauczyciel w warunkach współczesnych zmian społecznych*, „Szkoła-Zawód-Praca” 2017, nr 13, ISSN 2082-6087.

Izabela Kiełtyk-Zaborowska, *Profesor Stanisław Frycie, nauczyciel wielu pokoleń (1933-2013)*, „Przegląd Historyczno-Oświatowy 2017, nr 1-2, ISSN 0033-2178, s. 202-210.

Inteligentne systemy uczenia się

Celem badań jest opracowanie systemu kształcenia zdalnego, zawierającego m.in. moduł symulacji i optymalizacji procesu kształcenia wykorzystujący modelowanie behawioralne oraz symulator mikrosystemów Dero. Systemy zostały opracowane i zaimplementowane przez autora. Wymagana jest weryfikacja opracowanych modeli i technik na większej grupie użytkowników. W badaniach bierze udział partner zagraniczny (Ukraina). Weryfikacja stworzonych modeli oraz wykonania badań nad symulacją procesu kształcenia i jego optymalizacją pod kątem minimalizacji nakładów i maksymalizacją efektywności. W ramach projektu w 2018 roku zainstalowano oraz skonfigurowano serwer oraz platformę e-learningową Quela. Stworzono materiały dydaktyczne oraz opis procesu dydaktycznego dla 3 przedmiotów prowadzonych na 3 kierunkach studiów w tym pedagogika. Zarejestrowano użytkowników (studentów) oraz prowadzono zajęcia z wykorzystaniem platformy. Rejestrowano aktywności studentów w semestrze zimowym 2018. W końcu semestru (luty 2019) zostanie wykonane odpowiednie analizy.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe kierownika projektu:

Paweł Plaskura, *Assessing the quality of the didactic process on the base of its monitoring with the use of ICT*. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології (Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies), 76(2):185–196, 2018. ISSN 2312-5993,2414-9799(Online). doi: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/5081>. URL <https://pedscience.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/05/2.18-print.pdf>.

Paweł Plaskura, *Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zapewnienia efektywnego zarządzania procesem dydaktycznym*. II International scientific-practical conference: Creative heritage of A. S. Makarenko in the context of innovative development of education of the XXI century, Mar 2018.

Paweł Plaskura, *The use of ICT in improving the effectiveness of the didactical process*. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Aesthetics and ethics of pedagogical action, strony 152–159, 2018. ISSN 2226-4051. URL http://ipood.com.ua/data/Naukovi_VYDANNIA/Estetyka/17-2018_.pdf.

Wspieranie jako jedna z form pomocy dziecku i rodzinie w dobie przemian cywilizacyjnych

Celem badań było poznanie jakości życia człowieka w różnym położeniu życiowym oraz działań pomocowych wchodzących w zakres szeroko rozumianego wsparcia społecznego. Zainteresowania naukowo-badawcze członków zespołu skupiły się wokół dziecka i dorosłego pełniących różne role społeczne i będących tym samym w różnych sytuacjach życiowych. Rozważania członków projektu koncentrowały się przede wszystkim na funkcjonowaniu dziecka i dorosłego w dwóch środowiskach wychowawczych, tj. w rodzinie i szkole. W repertuarze dociekań naukowych znalazły się również zagrożenia współczesnej rodziny, w tym m. in. eurosieroctwo, nowe trendy w związkach intymno-uczuciowych, upowszechnianie się związków kohabitacyjnych, występowanie rodzin monoparentalnych oraz bezdzietność z wyboru i funkcjonowanie poza obrębem rodziny prokreacyjnej.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe członków zespołu:

Helena Marzec, *Działania opiekuńczo-wychowawcze wobec dziecka w rodzinach zamożnych i ubogich. Analiza porównawcza*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2011, ISBN 978-83-7726-029-6.

Dorota Ruskiewicz, *Narzeczęństwo w procesie tworzenia małżeństwa – empiryczny zarys problemu*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013, ISBN 978-83-7726-069-2.

Elżbieta Marek, *Koncepcje kształcenia dzieci i ich nauczycieli w twórczości Ryszarda Więckowskiego*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2013, ISBN 978-83-7726-071-5.

Helena Marzec, *Jakość dzieciństwa w nowoczesnych rodzinach zamożnych*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2014, ISBN 978-83-7726-067-8.

Elżbieta Marek, *Przygotowanie do zawodu nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w Polsce*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2015, ISBN 978-83-7726-103-3.

Dorota Ruskiewicz, *Małżeństwo i macierzyństwo w refleksji kobiet niezamężnych i bezdzietnych*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2016, ISBN 978-83-7726-109-5.

Helena Marzec, *Wizerunek kobiety w nowoczesnej rodzinie zamożnej*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2016, ISBN 978-83-7726-114-9.

Salutogeneza, patogeneza oraz wspieranie zdrowia i rozwoju człowieka w cyklu jego życia

Gdy mowa o życiu człowieka raczej nie chodzi li tylko o samo przetrwanie czy zwyczajną, po prostu egzystencję („mere existence” wg Goldsteina), lecz przede wszystkim o istnienie i życie wartościowe i godne. Celem projektu jest identyfikacja psychologicznych jakości i zmiennych, które składają się na życie wartościowe i godne. Ze względu na wielorakość i różnorodność poszczególnych aspektów życia ludzkiego, zwłaszcza jeśli je rozpatrzyć w jego cyklu od młodości do starości, działania badawcze są urozmaicone, wielotorowe i interdyscyplinarne. Główne obszary objęte zamierzeniami badawczymi są następujące:

- Czynniki wewnątrz- i zewnątrzpochodne szkodliwe dla zdrowia, psychologicznego i społecznego funkcjonowania oraz czynniki sprzyjające zdrowiu, rozwojowi, dobrostanowi i szczęściu.
- Tendencje i zachowania bezpośrednio i pośrednio autodestruktywne-diagnoza, profilaktyka, (psycho)terapia.
- Funkcjonowanie osobowościowe osób doświadczających przemocy w rodzinie; konsekwencje przemocy w rodzinie dla funkcjonowania psychospołecznego wszystkich jej członków.
- Zaburzenia psychosomatyczne-terapia psychologiczna i psychoterapia.
- Zasoby psychologiczne i ich spożytkowanie w prowadzeniu godnego życia, przy wykorzystaniu osiągnięć Psychologii Pozytywnej.
- Etiologiczne korelaty zachowań zdrowotnych.

Najważniejsze publikacje w ramach projektu:

Tsirigotis K. (2016). *Płeć biologiczna, płeć psychologiczna a autodestruktywność pośrednia i bezpośrednia*, Piotrków Trybunalski, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie.

Tsirigotis K. (2017). *Transgression and Gender*. *Psychiatric Quarterly*, 88(2): 397-410.

Tsirigotis K. (2018). *Indirect Self-Destructiveness in Individuals with Schizophrenia*. *Revista Brasileira de Psiquiatria*, 40: 41-47.

Tsirigotis K., Łuczak J. (2018). *Resilience in women who experience domestic violence*. *Psychiatric Quarterly*, 89(1): 201-211.

Tsirigotis K. (2018). *Women, Femininity, Indirect and Direct Self-Destructiveness. A Review*. *Psychiatric Quarterly*, 89(2):427-437.

Tsirigotis K., Łuczak J. (2018). *Indirect self-destructiveness in women who experience domestic violence*. *Psychiatric Quarterly*. 89(3):521-532.

Tsirigotis K. (2019). *Gender Differentiation of Indirect Self-Destructiveness in Drug Addicted Individuals*. *Psychiatric Quarterly*, 10.1007/s11126-019-09629-0.

Witusik A, Mokros Ł, Kuna P, Nowakowska-Domagała K, Antczak A, Pietras T. (2018). *Type A Behavior Pattern, Impulsiveness, Risk Propensity, and Empathy as Predictors of Dyspnea and Number of Infections in Men with Chronic Obstructive Pulmonary Disease: A Cross-Sectional Study*. *Medical Science Monitor*. 24; 3832-3839.

Witusik A, Mokros Ł, Kosmalski M, Panek M, Nowakowska-Domagala K, Sipowicz K, Kuna P, Pietras T. (2018). *Type D personality and the degree of control of bronchial asthma*. Postępy Dermatologii i Alergologii. XXXV(4); 387-391.

Witusik A, Kuna P, Pietras T, Mokros Ł (2018). *Type A behavior pattern, risk propensity and empathy in young professionally active patients with bronchial asthma*. Postępy Dermatologii i Alergologii. XXXV(6); 587-591.

Szymczyk K. (2018). *Dziecko wybitnie uzdolnione w systemie szkolnictwa polskiego w pierwszej połowie XX wieku*, [w:] Szymczyk K., Leshchenko M. (red.): *Dziecko wybitnie uzdolnione w domu i szkole*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Piotrków Trybunalski.

Edukacja i opieka nad dzieckiem w Polsce z uwzględnieniem tendencji regionalnych

Najistotniejszym założeniem prowadzonych badań jest całościowa analiza jakościowa dotycząca edukacji, form opieki i wychowania kierowanych do dzieci w Polsce w XX i XXI wieku, również z uwzględnieniem tendencji regionalnych. Projekt ma charakter interdyscyplinarny, obejmuje zagadnienia z zakresu dydaktyki, historii i teorii wychowania oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. Nawiązuje również do zagadnień z medycyny szkolnej, problemów zdrowotności oraz pracy socjalnej. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest przedstawienie przemian zachodzących w podejściu i realizowaniu założeń dydaktyczno-wychowawczych wobec dzieci w Polsce, na przestrzeni XX i XXI wieku. Przewiduje wieloaspektowe ukazanie funkcjonowania dziecka w podstawowych środowiskach wychowawczych, tj. w rodzinie i szkole oraz działań rekompensujących dziecku brak rodziny naturalnej.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe kierownika projektu:

Katarzyna Szymczyk, *Opieka społeczna nad dzieckiem w Piotrkowie Trybunalskim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej. 1918-1939. Kontekst ogólnopolski*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Trybunalski 2017, ISBN 978-83-7726-127-9.

Katarzyna Szymczyk, *Pomoc instytucjonalna w zakresie ochrony macierzyństwa i opieki nad dziećmi i młodzieżą w Polsce w okresie międzywojennym*. T. 1. *Ustawodawstwo i organizacja systemu opieki*. T. 2, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2018, ISBN 978-83-7726-146-0.

Katarzyna Szymczyk, *Zakłady opiekuńcze*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2018, ISBN 978-83-7726-147-7.

Przemiany w oświacie, opiece i wychowaniu dzieci i dorosłych w Polsce w XX i XXI wieku z uwzględnieniem tendencji regionalnych

Wiodącą tematyką badawczą członków zespołu są zagadnienia związane z historią oświaty i wychowania, głównie w XX wieku, ze szczególnym naciskiem na kazus medycyny szkolnej, zdrowotności, opieki i wychowania z uwzględnieniem kwestii regionalnych. Obecna destabilizacja życia społecznego, szczególnie na poziomie rodziny, rodzi szereg problemów opiekuńczo-wychowawczych, ale i powoduje konieczność zapewnienia opieki dzieciom w tych środowiskach, gdzie takowe dysfunkcje występują. Zatem warto jest przyjrzeć się niektórym rozwiązaniom z tego okresu. Rozwiązania, zwłaszcza z zakresu opieki, medycyny i higieny szkolnej, nastawione głównie na profilaktykę, nie straciły na swej aktualności. Obecne problemy w zakresie pomocniczości zmieniły się bowiem wobec narastającej dehumanizacji życia, problemów patologii środowiska rodzinnego i szkolnego, przesądów i stereotypów. Ich odbicie w naukach społecznych, próby konfrontowania z przeszłością, jako że nie sposób uciec od kontekstu historycznego, stanowią przesłankę i jednocześnie inspirację do podejmowania przez członków zespołu całościowych badań nad historią szkolnictwa i oświaty ze szczególnym uwzględnieniem badań regionalnych.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe członków zespołu:

Joanna Majchrzyk-Mikuła, *Uczniowie i szkoły Lubelszczyzny pod względem zdrowotności i higieny (1918-1939). Wybór dokumentów*, Piotrkowskie Wydawnictwo Naukowe, Piotrków Trybunalski 2012, ISBN 978-83-7726-048-5.

Joanna Majchrzyk-Mikuła, *Higiena szkolna na Lubelszczyźnie w latach 1918-1939 na tle całego kraju*, Piotrkowskie Wydawnictwo Naukowe, Piotrków Trybunalski 2013, ISBN 978-83-7726-050-0.

Andrzej Felchner, Katarzyna Gal, Kamila Jakubczak-Krawczyńska, *Wartości preferowane przez studentów Wydziału Nauk Społecznych Filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim*, Piotrkowskie Wydawnictwo Naukowe, Piotrków Trybunalski 2014, ISBN 978-83-7726-085-2.

Andrzej Felchner, Joanna Majchrzyk-Mikuła, *Koncepcje organizacyjne higieny szkolnej w II Rzeczypospolitej w świetle publikacji z czasopism (wybór tekstów)*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2017, ISBN 978-83-7726-128-6.

Joanna Majchrzyk-Mikuła, *Działania profilaktyczne wobec dzieci zagrożonych chorobami zakaźnymi w świetle poradników okresu międzywojennego*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2018, ISBN 978-83-7726-151-4.

Wychowanie fizyczne uczniów szkół w wybranych państwach świata (historia i współczesność)

Celem projektu jest eksploracja zagadnienia dotyczącego realizacji przedmiotu szkolnego wychowanie fizyczne w wybranych krajach. Celem badań jest analiza programów nauczania, określenie głównych celów wychowania fizycznego i poznanie działań promujących zdrowy styl życia dzieci i młodzieży szkolnej. Zamierzeniem badawczym jest również określenie światowych tendencji w zakresie wychowania fizycznego. Przeprowadzone badania przedstawiono w monografii wieloautorskiej: Edward Wilczkowski, Władimir Pasicznik, Anastazja Wilczkowska, *Wychowanie fizyczne uczniów w różnych krajach świata (historia i współczesność)*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2016, ISBN 978-83-7726-112-5.

Człowiek w obliczu wybranych zagrożeń współczesnego świata

W ramach projektu prowadzone są badania interdyscyplinarne, które koncentrują się m. in. na zjawiskach dotyczących funkcjonowania współczesnego człowieka, jakości jego życia oraz diagnozie występujących zagrożeń związanych ze zmieniającą się rzeczywistością. Problematyka szczegółowa koncentruje się wokół następujących obszarów badawczych: zagrożeń cyberprzestrzeni i świata wirtualnego, współczesnego świata wartości i autorytetów, salutogenezy i patogenezy wybranych zagrożeń współczesnej rzeczywistości, zagrożeń współczesnej rodziny, zachowań zdrowotnych dzieci i młodzieży.

Ważniejsze osiągnięcia naukowe członków zespołu:

Konstatntinos Tsirigotis, Sylwia Stendera, *Spółczesność a skazani*, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2015, ISBN 8377261022.

Konstatntinos Tsirigotis, Wojciech Gruszczyński, S. Pęczkowski, *Anxiety and styles of coping with occupational stress resulting from work with "dangerous" prisoners in prison service officers*. "Acta Neuropsychiatrica" 2015, 27, 5, s. 297-306. DOI 10.1017/neu.2015.31 (MNiSW: 15; Impact Factor: 0,802).

Konstantinos Tsirigotis, Wojciech Gruszczyński, Marta Tsirigotis-Maniecka, *Psychopathological predictors of indirect self-destructiveness in patients with schizophrenia*, "Psychiatric Quarterly" 2015, DOI 10.1007/s11126-015-9370-6 (MNiSW: 20; Impact Factor: 1,430).

Konstatntinos Tsirigotis, Joanna Łuczak, *Emotional intelligence of women who experience domestic violence*, "Psychiatric Quarterly" 2015, DOI 10.1007/s11126-015-9368-0.

Konstantinos Tsirigotis, *Indirect self-destructiveness and emotional intelligence*, "Psychiatric Quarterly" 2015, DOI 10.1007/s11126-015-9387-x (MNiSW: 20; Impact Factor: 1,430).

Konstantinos Tsirigotis, Joanna Łuczak, *Manifestations of Indirect Self-Destructiveness and Dimensions of Emotional Intelligence*, "Psychiatric Quarterly" 2015, DOI: 10.1007/s11126-015-9396-9 (MNiSW: 20; Impact Factor: 1,430).

Konstantinos Tsirigotis, Joanna Łuczak, *Gender Differentiation of Relationships between Manifestations of Indirect Self-Destructiveness and Dimensions of Emotional Intelligence*, "Psychiatric Quarterly" 2015, DOI: 10.1007/s11126-015-9402-2 (MNiSW: 20; Impact Factor: 1,430).

Jolanta Jaročka-Piesik, *Nauczyciel w warunkach współczesnych zmian społecznych*, „Szkoła-Zawód-Praca” 2017, nr 13, ISSN 2082-6087.

Rodzina a przyszłość społeczeństwa

Problematyka badawcza oscyluje wokół zagadnień gamologicznych i familiologicznych, dotyczących wspierania dzieci i rodzin w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych. Tematyka badawcza członków zespołu dotyczy takich zagadnień jak: zaspokajanie potrzeb dziecka w rodzinie, stwarzanie mu warunków do pełnego i wszechstronnego rozwoju, udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować. Wiele uwagi poświęcono problematyce wartości w rodzinach współczesnych, oddziaływaniom opiekuńczo-wychowawczym wobec dziecka, relacjom interpersonalnym w rodzinie, a także czynnikom zaburzającym jej prawidłowe funkcjonowanie.

W ramach podjętych badań organizowane są w Instytucie Nauk Pedagogicznych cykliczne konferencje międzynarodowe poświęcone tematyce familiologicznej. Dotychczasowe wyniki badań, w tym również studentów, prezentowane są w zbiorowych publikacjach naukowych, np.:

Helena Marzec, Katarzyna Szymczyk (red.), *Refleksje o rodzinie. Konteksty demograficzne i cybernetyczne*, t.1, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2017, ISBN 978-83-7726-135-4.

Dorota Ruszkiewicz, Katarzyna Szymczyk (red.), *Refleksje o rodzinie. Konteksty edukacyjne i pomocowe*, t.2, Naukowe Wydawnictwo Piotrkowskie, Piotrków Trybunalski 2017, ISBN 978-83-7726-136-1.